

trontollava fonèticament, cf. oc. *sirventés* < *sirventesc*. En rigor, doncs, la provinença en cast. és occitana, molt més que catalana, i per tant no és estrany que el català acabés per descartar-lo, mentre que a Castella aquest occitanisme s'implantà fermament: en castellà trobem ja *parentesco* c. 1275 (1.ª Cròn. Gral), en llengua d'oc *parentés* ja en diversos clàssics de c. l'a. 1200, i *parentés* en el nostre Cerverí c. 1270 (*parentés* en rima en -és en els seus poemes 104.21 i 89/13, 103). Per a la demostració i detalls, veg. DECH (PARIR, 10 nota 4).

Hi ha després alguns casos medievals de *parentesc* en català: doc. de 1259 (CaCandi, *MiHistCat.* II, 501, veg. context a *règeu*); «no solament dic que entre Déu e ls hòmens virtuosos haja amstat, ans encara hi ha *parentesc* e semblança», AntCanals (*Providència*, NCL., 91); «fent injustícia per servii, o per dons, o per *parentesc*», StVicentF (*Serm.* I, 41.28); interessa més per l'aparicionament un doc. de 1323: «per lo *cunyadesch* [d] e l *parentesc* <lo> rey de Bohèmia és fort favorable al emperador» a. 1323 (Finke, *Acta Ar.* III, 442).

Altres sinònims encara. *Parentor* 'parentela': «L'apòstol batejà --- lo bisbe e l cònsol crezens en Déu, ab tota lur *parentor*», *VidesR*, 24v1. Més documentat en oc. ant., però segons M-Lübke (*Roman. Gramm.* II, § 7) no és abstracte en -OR, sinó conservació d'un antic genitiu plural en -ORUM (tal com cat. i oc. *martror* MARTYR-ORUM, veg. aquí MARTIR). «*Parentis*: *parentesco*», Sanelo (f° 12r) que deu venir d'un encreuament de *parentiu* amb el citat arcaisme *parentés*. *Parentesca*. *Parentia*. Cf. Ernst Tappolet, *Die romanischen Verwandtschaftsnamen*, tesi d'Estrasburg, 1895.

Emparentar [Belv.]; *emparentat* [id.]; *emparentament*.

Reportori, pres del ll. *repertorium* 'lloc on es poden trobar coses', derivat de *reperiri* 'trobar', de la mateixa arrel que *parère*; però en cast. i cat. el mot fou contaminat per *portar* i *reportar* tornant-se *reportori* ant. (en cast., des de c. 1475, G. de Segovia) i usual en els Ss. XVI-XVII: «*reportar* en libre: repono, -osui; *reportori* libre de assò: repositorium», Busa-N. 1507 (E-vi-3); «só de absoltas *reportori* / y home sens dupte han de fer-me, / que ab ellas mano lo terme / y tinc fama en Purgatori: / neta la deix com un bori / a l'ànima més tacada / si ab mos rèquiems la he fregada / y volant pura a la glòria / ---», Rector de Vallfogona.

¹ Al romanç *Francisco*, v. 13, en MilàF, *Romillo*, 115C (i B, «per a fer-me *pasteri*», però no ens consta si la s és més que un lapsus de ploma o de caixa). — ² El sentit de 'morir' és cosa de Lacav., segurament resultant només d'una interpretació pseudo-crudida del *parterir* de la llengua viva, amb la ultracorreció *per-* > *pre-* de les transposicions vulgars (*percurar*/*procurar*/*precurar*, *perjudici*/*prejudici*, *bregant* > *bergant* etc.). — ³ *Perir*, en les *Homilies*: les «altres coses temporals *periran*» (1v.22, 2v9); «cuydaven *perir*», Jaume I (Ag., p. 154); *perir los béns*, *perir mon dret*, Llull (*Blang.*, NCL. I, 58.17; II, 229.12; *Gentil*, 260); *perir de fam* o de

set Eiximenis, *Do. Comp. CoDoACA*, 313; «la nau *perie*», «les persones trobades fora l'arca foren *perides*», StVicentF (*Quar.*, 62, 37), *VidesR*, gloss. Muntaner amb *de-*: «que l senyal reyal seu qui reig Sicília no jaquesca *deperir*» (§ 292, Casac. IX, 1.23). *Peridor* 'perescible' (*Hom.*, 1v.22), però Ausiàs ja reemplaça assenyadament per *los béns perdedors* (xviii, v. 44). — ⁴ Observem tot passant que la llengua literària faria bé de restaurar l'ús de *perperir* 'sucumbir', com a excellent i noble parió del fr. *périr*, it. *perire*, cast. *perecer*, angl. *perish*, al. *vergehen*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

parit, *paridera*, *paridora*, *pariment*, *part*, *partejar*, *partera*, *parteratge*, *parterejar*, *parterot*, *parturir*, *partorir*, *parterir*, *parterir-se*, *pertenir*, *fer empertenir*, *perperir*, *parents*, *parent*, *parenta*, *parentiu*, *parentela*, *parentat*, *parentesc*, *parentor*, *parentis*, *parentesca*, *parentia*, *emparentar*, *emparentat*, *emparentament*, *repertori*, *reportori*.

Parisillàbic, V. *pari-* (PAR) *Paritari*, *paritària*, *paritat*, V. *par* *Parla*, *parlable*, *parlada*, *parladura*, *-ladissa*, *-lador*, *-ladora*, *-ladura*, *parlaire*, *parlament*, *-lament*, *-lamentar*, *-lamentari*, *-lamentarisme*, *-lant*, *-lat*, *-latge*, *-latori*, *parler*, *parlera*, *parlerella*, *parleria*, *parlo*, *parloteig*, *parlotejar*, *parlucu*, *parlutar*, V. *paraula*

PARMELIACIES, derivat de *Parmelia*, nom d'una espècie de líquens, format en llatí botànic del ll. *parma* 'escut rodonet' (per la forma del teixit de la *parmèlia*) i la terminació *-lia* de molts noms de plantes (*camèlia*, *magnòlia*, *buguenvília* etc.).

Parmellona, V. *paloma* *Parmòdol*, V. *permòdol* (*modolò*, MOLLÓ) *Parné* i *parnò* 'diners', argot, de la llengua gitana, veg. MLWagner (*Argot Barc.*, 78, i DCEC/DECH, s. v.) *Paró*, V. *parar* *Paròdia*, *parodiador*, *parodiar*, *paròdic*, *parodista*, V. *oda* *Parola*, *parolejar*, *paroler*, V. *paraula* *Parònim*, *paronímia*, *paronomàsia*, *paronomàstic*, V. *nom* *Paròpsia*, V. *òptic* *Paròsmia*, V. *olor*

PAROT, 'espècie d'insecte de l'Albufera i les hortes valencianes' i *parota* mall.: origen incert, potser de **besparota* derivat de *vespra* variant de 'vespa'; potser es formà ja en mossàrab, amb canvi en **pasparot(a)*, en boca dels moriscos, ço que explicaria millor tant la terminació com la inicial *p-*, amb ulterior simplificació de l'aparent duplicació de les dues síl·labes. □ 1.ª doc.: 1887.

«Especie de caballito del diablo, más grande y manchado de azul blanquizco», dice. d'Escrig-Llombart, a. 1887 (no en Escrig, CROs ni Sanelo), definició copiada pel MGadea. Al Palmar de l'Albufera me l'explicaren com una espècie de «vespa grossa» pròpia de l'Albufera, que «primer nada i després vola, i quan pica deixa la petxella» (o fibló) (1962); però també va per l'Horta: «Un nét que jamai havia renyit amb els